www.edumatireals.in

ધોરણ :- 6 | પ્રથમ કસોટી | **કુલ ગુણ :-** 80

વિષય :- સામાજિક વિજ્ઞાન

પ્ર.1 નીચેના દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો : (પ્રત્યેકનો એક ગુણ) [30]

(1) ચિત્રો વસ્તુઓ કે સિક્કા જેવા સ્ત્રોતોના આધાર કોના વિશે જાણી શકાય છે ?

(a) ઈતિહાસ (b) સમય (c) દેશ-વિદેશ (d) ફિલ્મો

(2) તાડપત્રો અને ભોજપત્રો પર મુખ્યત્વે કઈ લિપિ જોવા મળે છે ?

(a) સધુક્કડી (b) પાંડુ (c) ભોજપૂરી (d) અવધિ

(3) ધાતુ કે પથ્થર પર કોતરેલા લેખો કયા નામે ઓળખાય છે ?

(a) ધાતુલેખો (b) પાષાણલેખો (c) અભિલેખો (d) ભોજપત્રો

(4) કોની મદદથી કોઈપણ પ્રદેશનું સાચું ચિત્ર જાણી શકાય છે ?

(a) એટલાસની (b) રૂટમેપની (c) દિશાની (d) નકશાની

(5) કયો ખંડ દક્ષિણ ધ્રુવ સુધી વિસ્તરેલો છે ?

(a) એન્ટાર્કટિકા (b) આફ્રિકા (c) ઓસ્ટ્રેલિયા (d) યુરોપ

(6) રંગીન નકશાઓમાં જંગલો કે વનસ્પતિ દર્શાવવા કયો રંગ વપરાય છે ?

(a) વાદળી (b) લીલો (c) પીળો (d) કથ્થાઈ

(7) કયો ખંડ સૌથી મોટો છે ?

(a) આફ્રિકા (b) ઉત્તર અમેરિકા (c) એશિયા (d) દક્ષિણ અમેરિકા

(8) આપણા સંપર્કમાં આવનારી પ્રથમ સામાજિક સંસ્થા કઈ છે ?

(a) શાળા (b) પડોશ (c) ગામ (d) કુટુંબ

(9) ભારતના નાગરિકને કેટલા વર્ષની ઉંમરે મતદાન કરવાનો અધિકાર મળે છે ?

(a) 18 (b) 15 (c) 17 (d) 16

(10) મતદાન કરવા માટે વ્યક્તિ પાસે શું હોવું જોઈએ ?

(a) પાસર્પોટ (b) ચૂંટણીપંચનું ઓળખપત્ર (c) લિવીંગસર્ટી (d) આધારકાર્ડ

(11) માનવજીવનની સૌથી ક્રાંતિકારી શોધ કઈ છે ?

(a) અગ્નિની (b) ખેતીની (c) ચક્રની (d) રહેઠાણની

(12) ભારતીય ઉપખંડમાં આશરે કેટલાં વર્ષોથી માવવસ્તીના અવશેષો જોવા મળે છે ?

(a) 12 લાખ (b) 10 લાખ (c) 22 લાખ (d) 20 લાખ

(13) ચક્રની શોધ થતાં આદિમાનવે વાહનો માટે શેનો ઉપયોગ કરવાનું શરૂ કયુ ?

(a) પશુઓનો (b) પક્ષીઓનો (c) જીવ-જંતુઓનો (d) વૃક્ષોનો

(14) પૃથ્વી પર કુલ કેટલા ભૂમિખંડો આવેલા છે ?

(a) આઠ (b) સાત (c) પાંચ (d) ત્રણ

(15) વિષુવવૃતથી ઉતરે થોડા અંતરે આવેલી આડી રેખાને શું કહે છે ?

(a) મકરવૃત (b) વિષુવવૃત (c૯ કર્કવૃત (d) અયનવૃત

(16) સૌથી ઓછો પ્રકાશ અને સૌથી ઓછું તાપમાન મેળવતા પૃથ્વીના ભાગને શું કહે છે ?

(a) ઉષ્ણ (b) અયનવૃત (c) સમશીતોષ્ણ (d) શીત

(17) પૃથ્વી પરના મહાસાગરમાં સૌથી નાનો મહાસાગર કયો છે ?

(a) આર્કટિક (b) હિંદ (c) પેસેફિક (d) એટલેન્ટિક

Download From : http://www.edumatireals.in

www.edumatireals.in

(18) સંભવતઃ સૌથી પહેલાં ઘઉં અને જવ ઉગાડવાનું કયા પુરાતન સ્થળે શરૂ થયેલું મનાય છે ?

(a) માનગઢમાં (b) મહેરગઢમાં (c) હુલ્લરમાં (d) ચિરાદમાં

(19) આદિમાનવ રહેઠાણના સ્થળ તરીકે મોટે ભાગે કયા સ્થળને પસંદ કરતો ?

(a) વાડાને (b) ખેતરને (c) ગુફાને (d) મંદિરને

(20) સ્થાયી વસવાટ દરમિયાન માનવે સૌપ્રથમ શું પાળ્યું હતું ?

(a) હાથી (b) સિંહ (c) સસલું (d) કૂતરુ

(21) સૌરાષ્ટ્રમાં જુનાગઢ પાસે આવેલો કયો પર્વત સૌથી ઉંચો છે ?

(a) ગિરનાર (b) શેત્રુંજો (c) બરડો (d) ચોટીલો

(22) ગુજરાતનો દરિયાકિનારો કેટલા કિલોમીટર લાંબો છે ?

(a) 1750 (b) 1600 (c) 2600 (d) 1480

(23) કચ્છનો ઘણો મોટો વિસ્તાર કયા પ્રદેશનો બનેલો છે ?

(a) ખીણપ્રદેશ (b) મેદાનપ્રદેશનો (c) રણપ્રદેશનો (d) ઉચ્ચપ્રદેશનો

(24) ભારતનાં રાજયોમાં ગુજરાતનું સ્થાન વિસ્તારની દ્રષ્ટિએ કેટલામું છે ?

(a) નવમું (b) આઠમું (c) ચોથું (d) સાતમું

(25) ગુજરાતની ઉતર-દક્ષિણ લંબાઈ કેટલા કિલોમીટર છે ?

(a) 590 (b) 786 (c) 555 (d) 143

(26) ગુજરાતની પૂર્વે કયું પડોશી રાજય આવેલું છે ?

(a) રાજસ્થાન (b) મધ્યપ્રદેશ (c) મહારાષ્ટ્ર (d) છતીસગઢ

(27) ભૂપૃષ્ઠની દ્રષ્ટિએ ગુજરાતનાં કેટલાં ભાગો પડે છે ?

(a) બે (b) ત્રણ (c) પાંચ (d) આઠ

(28) ગુજરાતનું લોકનૃત્ય કયું છે ?

(a) ઘુમર (b) ભાંગળા (c) કથકલી (d) ગરબા

(29) લોથલ અમદાવાદ જિલ્લાના કયા તાલુકામાં આવેલું છે ?

(a) ધોળકા (b) ધંધુકા (c) સાણંદ (d) માંડલ

(30) હડપ્પન સંસ્કૃતિ આજથી આશરે કેટલાં વર્ષો જેટલી પુરાતન છે ?

(a) 3000 (b) 4500 (c) 2500 (d) 5200

પ્ર. 2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાકયમાં આપો : (કોઈપણ દસ) **[10]**

(1) એક સરકારી અભિલેખાગારનું નામ લખો.

(2) નકશાનાં મુખ્ય અંગો કેટલાં છે ? કયાં કયાં ?

(3) તમારા કુટુંબ પાસેથી તમને શીખવા મળેલા ચાર ગુણોનાં નામ લખો.

(4) આદિમાનવ હથિયારોનો ઉપયોગ શેના માટે કરતો હતો ?

(5) "અક્ષાંશવૃતો" કોને કહે છે ?

(6) ત્રણ અવકાશયાત્રીઓનાં નામ લખો.

(7) આજે આપણે શેકીને કઈ-કઈ વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરીએ છીએ ?

(8) જોમાનો ભાઈ દકુ કયું કામ કરી રહયો છે ?

(9) અરબસાગરમાં ગુજરાતના કયા બે અખાતો આવેલા છે ?

(10) ભારતીય સંસ્કૃતિનું મૂળ લક્ષણ કયું છે ?

(11) મોંહેં-જો-દડો અને હડપ્પા લોકોમાં કઈ રમત ખૂબ પ્રસિધ્ધ હતી ?

Download From : http://www.edumatireals.in

www.edumatireals.in

પ્ર. 3 નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ પાંચ) **[10]**

(1) ઈતિહાસ જાણવાના મુખ્ય સ્ત્રોતો જણાવો.

(2) ફોટો સાથેનાં ઓળખપત્રો કયાં કયાં છે ?

(3) ભારતનો નાગરિક કેવાં સંજોગોમાં ભારતનું નાગરિકત્વ ગુમાવે છે ?

(4) દેશના આદર્શ નાગરિક તરીકે આપણું શું કર્તવ્ય છે ?

(5) આદિમાનવો પથ્થરોમાંથી કેવાં કેવાં ઓજારો બનાવતાં હતા ?

(6) તમે જોમાના કસબામાં રહેતા હોત તો તમારી પ્રવૃતિઓ શી હોત ?

પ્ર. 4 (A) રૂઢસંજ્ઞા દોરો : **[02]**

(1) રેલમાર્ગ (2) જિલ્લાની સીમા

(3) પોસ્ટ ઓફિસ (4) નકશામા દિશાસૂચન

પ્ર. 4 (B) જોડકા જોડો : **[04]**

‘A’		‘B’
(1) એક જ સ્થળ પર વસવાટ	(a)	સંગ્રહ કરવાની જરૂરિયાત
(2) અનાજની સાચવણી	(b)	ઘર બાંધવાની જરૂરિયાત
(3) ઝૂંપડાં અને ઘરનાં નિશાન	(c)	નૂતન પાષાણગયુગનાં પુરાતન સ્થળો
(4) માટીનાં વાસણોની પ્રાપ્તિ	(d)	સ્થાયી વસવાટની શરૂઆત

પ્ર. 4 (C) વ્યાખ્યા લખો : (ગમે તે ચાર) **[04]**

(1) શિલાલખ (2) નકશો

(3) તામ્રપત્ર (4) નાગરિક

(5) અભિલેખ

પ્ર. 5 ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ પાંચ) **[10]**

(1) ગુજરાતની દરિયાઈ સીમાનો પરિચય આપો.

(2) ગુજરાતના કયાં કયાં જિલ્લા પરથી કર્કવૃત પસાર થાય છે ?

(3) આપણા રાષ્ટ્રીય પ્રતીકો કયાં કયાં છે ?

(4) પ્રારંભિક માનવજીવનનાં મુખ્ય તબકકા કેટલા છે ? કયા કયા ?

(5) તમને ફકત એક જ ભાષા આવડતી હોય તો શી મુશ્કેલી પડે ?

(6) અવશેષો કોને કહે છે ?

પ્ર. 6 (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના મુદાસર ઉત્તર આપો : (કોઈપણ બે) **[06]**

(1) ચક્રની શોધને માનવજીવનની સૌથી ક્રાંતિકારી શોધ શા માટે કહેવામાં આવે છે ?

(2) ખેતીની શરૂઆત થતાં માનવજીવનમાં શું પરિવર્તન આવ્યું ?

(3) ભારતમાં વિવિધતામાં એકતા છે. સમજાવો.

પ્ર. 6 (B) નીચેના પ્રશ્નોનાં મુદાસર ઉત્તર લખો. (બે માંથી એક) **[04]**

(1) સિંધુખીણની સંસ્કૃતિનાં નગરોના મકાનોમાં કઈ-કઈ વિશેષતાઓ હતી ?

(2) સિંધુખીણની સંસ્કૃતિની ભૂગર્ભ ગટર યોજનાનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

Download From : http://www.edumatireals.in